కిష్కింధలోకోతి

ఆ కొండను మీరు చూచి ఉండరు. నాటికీ నేటికీ ఎవ్వరూ కూడా ఆ కొండను చూచి ఉండరు. చూడరు, చూడడానికి ఎవ్వరికీ మనస్కరించదు. అంత పాపభూయిష్ఠమైన కొండ అది, న్యాయానికి ఆ కొండది తప్పుకాదు. దాని నాశ్రయించుకొని బ్రతికిన నావల్ల ఆ కొండకు కళంకం వచ్చింది.

పవిత్రమైన ఏటిగట్టుననే ఉన్నది ఆ కొండ; లోకాల కళంకాన్నంతా కడిగివేసే శక్తిగల ఆ యేరు ఆ కొండ కళంకాన్ని కడగలేదు. నావల్లనే ఆ కళంకం ఆ కొండకు పట్టుకొంది కాబట్టి.

పవిత్రమైన ఏరు, అద్దరినీ ఇద్దరినీ దట్టముగా పెరిగిన ఫలవృక్షములు. నీటి అంచుల నాశ్రయించి పెరిగిన రెల్లుదుబ్బులూ, రెల్లుదుబ్బుల నాశ్రయించిన చిన్న పక్షులూ, అనంత ప్రాణికోటి. ఆ యేటి ఒక గట్టున నాకొండ, కొండకు అన్నివైపులా ఫలవృక్షములు. ఎవరు పెంచారో మాకోసమని అ ఫలవృక్షములు; ఎవరు మాకోసమని పాల వంటి ఏటినీళ్ళు ఆ ప్రాంతముననే ప్రవహింపజేస్తున్నారో; మాకు ఇరుగు పొరుగుగా ఉండేటందుకు ఎవరు ఆ పాటలుపాడే పక్షులను, ఆ చిందుల్తొక్కే మృగములను, ఆ గంతులువేసే కీటకాదులను ఆ ప్రాణికోటినంతనూ సమకూర్చారో; ఎవరి దయాదాక్షిణ్యములు ప్రాపుగా మేము ఆ అడవిలో కులాసాగా కాపురం చేస్తున్నామో—మాకు తెలియదు. తెలుసుకుందామని ఊహ, ఇచ్ఛ మాకు కలుగలేదు. నేనూ, నా కుటుంబమూ ఆ కొండమీద కాపురము, ఆ అడవిలో సంచారము, ఆ యేటి

మీద విహారము. సౌఖ్యమునకు ఇదేమేరకదా అనుకున్నాము. మాకొండ మీద పెద్దపెద్ద పాషాణములు పేర్చిపెట్టినట్లున్నవి. ఆ పాషాణములే ద్వారముగా ఉన్నవి, గదులుగా ఏర్పడ్డవి. అంతఃపురములైనవి. ఆ పాషాణములే వేదులు, జరుగుడు బండలు, ఆ పాషాణములే కోట గోడలు, సౌరంగములైనవి. ఆ కొండ మా ఉనికి పట్టుగా, మా ఇల్లుగా, మా నగరుగా మేము భావించుకొంటున్నాము.

ఆ కొండ ప్రక్కలమీద నిలువుగా చెట్లు పెరిగినవి. దట్టముగా పెరిగినవి; ఆ కొండ చుట్టూ దట్టముగా పెరిగిన చెట్లు; ఆ కొండ నుంచి చూపుకందనంత దూరము వరకూ దట్టముగా చెట్లు, ఆ చెట్లు మాకు సంచారభూములు; ఆ చెట్లు మాకు ఆటపట్టులు; ఆ చెట్లు మాకు భోజనములు; ఆ చెట్లు మాకు లీలోద్యానములు, సౌఖ్యమునకు ఆ కొండా ఆ అడవీ మేర అని మీకు మాత్రం తోచడములేదూ?

ఆ చెట్లకొమ్మలలో రాత్రివేళ మేము నిద్రించే సమయాన చిరుత పులులూ, పెద్దపులులూ, ఏనుగులూ, సివంగలూ, తోడేళ్లూ ఆ ప్రాంత మున సంచరిస్తూ బొబ్బరిస్తూ ఉంటవి. మాకు అవి తలారులు, ఈ బొబ్బరింతలతో అడవి అంతా ప్రతిధ్వనిస్తుంటే మాకు హాయిగా నిద్ర పట్టుతుంది.

పగటివేళ లేళ్ళు మా కొండచుట్టూ చెంగలిస్తూ తిరుగుతవి. పక్షులు, వన్నెవన్నెల పక్షులు, రెక్కలు విప్పి చాచి ఎగురుతూ మాకు నేత్రానందము కలుగజేస్తవి. రకరకముల గొంతుకలతో రకరకముల పాటలతో, రకరకముల పలుకులతో అడవిని మధురారావములలో ముంచివేస్తవి కొన్ని పక్షులు. రాలేక రాలేక చెట్లసందులల్లో నుంచి సూర్యకిరణములు బలవంతముగా సందు చేసుకువచ్చి పచ్చికలమీద శయనిస్తవి. మా కొండప్రక్కలమీద మేకలూ, జింకలూ, ఆవులూ మందలుగా వచ్చి తియ్యని పచ్చిక మేస్తవి.

మాయేటి కీవలిగట్టునా ఆవలిగట్టునా పెరిగిన వృక్షములు కొమ్మలూ కొమ్మలూ కలుపుకోవడంవల్ల మేమంతా ఏటి నడిమి భాగము

చేరి సీడలతోనూ వెలుగులతోనూ ప్రవహించే సుళ్ళుతిరిగే, తలక్రిందులయ్యే, చెంగునఎగిరే ఏటినీళ్ళను చూస్తూవుంటాము.

ఈ సౌఖ్యాలకు వశులమై తిండికీ నీటికీ లోటులేకుండా ఆ కొండమీద మేము కాపురము చేస్తున్నాము. అప్పటికింకా ఆ కొండకు కళంకము రాలేదు.

ఒకనాడు ఒక పెద్దకేక వినిపించింది. ఆ కేకకు చెట్లకొమ్మలల్లాడినవి. కొండగుహలు ప్రతిధ్వనించినవి. ఆ కేకనందుకొని మా యేరు అన్నిదిక్కులా దానిని వ్యాపింపచేసింది.

ఆ కేక వానరలోకాన్ని ఉద్దేశించినది. వానరలోకానికంతకూ అది చాటింపు. ఆ నాడట లోకములో పుణ్యపురుషుడొక్కడు. సంహరించినాడట వానర చక్రవర్తిని వాలిని.

కట్టినాడట పట్టము కపిలోకమునకు స్వామిగా సుగ్రీవునకు. ఆ పుణ్యపురుషుడు అవతారపురుషుడట. ఆ అవతారపురుషుని నామమై పవిత్రమైనదట శబ్దము.

ఆ చాటింపు ఆ కేక, ఆ పిలుపు మా శ్రవణపుటములలో ప్రవేశించి హృదయము హత్తుకొన్నది. ఆ కేక మాకు ఆదేశమైనది.

పుణ్యపురుషుడు అవతారపురుషుడు జన్మించినకాలాన మీరు సమకాలీనులై ఉండగా తటస్థించిందా? అప్పుడుగాని మా సంతోషం మీకు బోధపడదు.

పుణ్యపురుషుని కనగలిగిన కాలము ఎంత మహత్తరమైనదో ఆ కాలముననే ఉండే జనులెంత అదృష్టవంతులో ఆ కాలపువారికి తెలియకపోయినా తరువాతి ప్రజలు తెలుసుకొంటారు. ఆ కాలమున మాముండకపోతిమి గదా అని వగతురు.

కాలము అనంతమైనది. అందులో కొన్ని భాగాలు ఉత్కృష్టములు. ఉదయించే సూర్యునిశోభ ప్రభాతానికి పట్టినట్లు ఉదయించే మహాపురుషునిశోభ ఆ కాలానికి పట్టుతుంది.

ఒక దివ్యకాంతి ఆ కాలాన్ని ఆవరిస్తుంది.

ఒక దివ్యసౌరభము ఆ కాలములో ఇమిడి ఉంటుంది. ఆ కాలానికే ఒక దివ్యమైన మాధుర్యం ఉంటుంది. ఆ కాలములోనే పక్షులు మరీ శ్రావ్యముగ పాడుతవి. ఆ కాలములోనే మేఘములు నెలకు మూడు వానలు కురుస్తవి. పంచభూతములూ ఆ కాలభాగాన్ని అంటివున్న కల్మషాన్ని కడివెయ్యడానికి పూనుకొంటవి.

మహాపురుషోదయాన్ని చూడగలిగిన ఆనాటి ప్రజలు ఎంత అదృష్టవంతులై ఉంటారు!

ఆ కాలపు ప్రజలందరూ అదృష్టవంతులా? ఆ కాలపువారికందరికీ సంతోషముంటుందా? కారు; ఉండదు. కోరికలు పెంచుకొని పెంచుకొని ఆ కోరికలు సఫలపరచుకోవడమే సంతోషమని ఊహించేవారికి మహాపురుషోదయముతో ఏమిపని?

అధికారమును ఆశ్రయముగా చేసుకొని లోకమున కుపకారం చేస్తున్నామని చెప్పి అపకారం చేసేవారికి మహా పురుషోదయము అసంభవము.

తమతమ శాసనములకు ప్రజలను లొంగదీసుకొని వాటినే మతముగా భావించుకోమని బోధించేవారికి మహాపురుషోదయమేటికి? మహాపురుషోదయమునాటి ప్రజలు అవతార కారణమైన మహాపురుషుని కార్యములు సాధించుకోడానికి సాధనములై ఉంటారు. అందువల్లనే వారికి సౌఖ్యముండదు. లోకులు సాధారణముగా దేనిని సౌఖ్యమని భావిస్తారో అది ఉండదు. వారి జీవితమంతా కష్టభూయిష్ఠమై ఉంటుంది. మహాపురుషునితోబాటు జన్మించినందుకు వారికి ఫలము ఈసడింపులు, బాధలు, మరణము కాని వారి మనస్సు మాత్రము నిండు శాంతితో నిండి ఉంటుంది.

బాధలు తలచుకొని మహాపురుషుని ఆదేశములు లెక్కచెయ్యరు కొందరు.

మహాపురుషుని ఆదేశనిర్వహణము స్వర్గతుల్యముగా భావించి సమస్తమూ అందుకొరకై ధారపోస్తారు కొందరు.

ఆనాటి కపిలోకమునకు ఆజ్ఞ వచ్చినది, రాముని ఆజ్ఞ సుగ్రీవుని ద్వారా వచ్చినది.

ప్రతియొక్క కపినీ ఉద్దేశించి చేయబడ్డ ఆజ్ఞ అది. రాక్షస సంహారమునకు పూనుకొమ్మని ఆజ్ఞ. సుగ్రీవుని కేతనముక్రింద చేరి రామ కార్యమును కపులందరూ నిర్వహించమని ఆజ్ఞ.

అట్టి ఆజ్ఞలో ధనములేదు. సౌఖ్యములేదు. అట్టి ఆజ్ఞలో నిరంతర త్యాగమున్నది. స్వర్గమున్నది.

ఆ ఆజ్ఞ కిష్కింధ అంతటా వ్యాపించినది. కిష్కింధావాసులందరూ దానిని పాటించారు. సుగ్రీవునాజ్ఞ తలదాల్చి స్వధర్మనిర్వహణార్థము బయలుదేరారు. స్త్రీపురుష విచక్షణలేదు. వృద్ధులూ, బాలురూ అనే విచక్షణలేదు. అందరూ ఒక్క హృదయముతో ఒక్క పట్టుదలతో, భక్తితో ఆవేశముతో సుగ్రీవుని కొండ చేరారు. త్యాగమనే బుద్ధిలేదు. కీర్తివచ్చుననే ఆశలేదు. శాశ్వతత్వము వారికి కలుగుననే ఆశలేదు. స్వామి కార్యముమీదనే బుద్ధి. మహాపురుషుని ఆదేశమును విధేయపూర్వకముగా అంగీకరింపవలెననియే సంకల్పము. వారందరూ ధన్యులని వేరే చెప్పవలెనా ?

ఆ ఆజ్ఞ మా కొండనూ చేరినది. మా చెవులలో కూడ పడ్డది. ఆ ఆజ్ఞ విని మా కొండ, అచ్చటి వనము, ఆ యేరు పులకితమైనవి. ఆ ఆజ్ఞను విన్న సంతోషము మాకు కలిగింది. ఆ ఆజ్ఞను అందరూ పరిపాలిస్తున్నారనే వార్త మాకు సంతోషము కలిగించింది. మా జాతి వారందరూ స్వామి కార్యధురంధరులనిన్నీ, మా జాతివారందరూ త్యాగశీలురు, పరాక్రమశాలులూ అనిన్నీ మాకు గర్వము కలిగింది. మా హృదయములు కూడా ఉప్పొంగినవి.

సుగ్రీవుని కేతనము క్రిందకు మేము కూడా సాయుధులమై చేరవలెనుగదా ! సోత్సాహులమై శ్రీరామకార్యముకు మేము పాత్రము పూనుకొనవద్దా ? మమ్ము కూడా ఉద్దేశించినదేగదా ఆ ఆజ్ఞ. స్వామి ఆజ్ఞకెదురుపోవచ్చునా ? దైవకార్యము కాదనవచ్చునా ? ఎవరికొరకు యీ దేహములు పెంచుకొనుచుంట—స్వామికొరకేగదా !

ఎవరివల్ల యీ సౌఖ్యములు మాకు కలుగుతున్నవి—స్వామివల్లనే కదా! జన్మకు సాఫల్యమేమిటి? — బ్రతికినందువల్ల ఫలమేమిటి? — అవతారపురుషుడు వచ్చి తన కార్యము నిర్వహించమని ఆదేశించి నప్పుడా వెనుకంజ వెయ్యడం? మేము మాత్రము కపులము గామా? కిష్కింధనేలే సుగ్రీవుడు మా రాజుగాడా? సుగ్రీవుని దేవుడు మా దేవుడుగాడా?

మేము కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకోవలసినపని యేమున్నది? మేము ఆలోచించవలసిన పనియేమున్నది? మేము సందేహించవలసిన పనియేమున్నది? కాని—

కాని మేము కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకోవలసి వచ్చింది. మేము సందేహించాము. మేము ఆలోచించవలసి వచ్చింది! ఆలోచించడం మొదలుపెట్టాము. సంశయాత్మ నశిస్తాడంటారు. మేము సంశయించాము. సంశయాలు తీర్చుకొని ఆలోచనలు సాగించి ముగించి తరువాత స్వామి కార్యానికి పూనుకోవలెనని సంకల్పము చేసుకొన్నవారాకార్యములలో ఎప్పుడైనా దిగడం సంభవిస్తుందా?

ఇక్కడ మా కొండ — సర్వసౌఖ్యాలకూ ఆలవాలమైన కొండ— ఇహసౌఖ్యాలకి మేరచూపించే కొండ!

అక్కడ లంకాపురి — భీషణవక్త్రగహ్వరము తెరచుకొని నృత్యము చేస్తూన్న మృత్యుదేవత కాటపట్టయిన లంకాపురి—భయము, బాధ, బీభత్సముల కాకరమైన లంకాపురి!

ఇది మేలా? అది మేలా?

ఇక్కటి ఈ యేరు — ఈ వనము — ఈ మృగముల సందడి ఇక్కడి ఈ విహారములు ఇక్కడి ఈ సంచారములు ఈ సుఖములు — వీటికి బదులుగా అక్కడి సముద్రోత్తరణము, సేతు నిర్మాణము, దూర ప్రయాణము—ఆ రాక్షసుల కోలాహలము—అక్కడి గర్భనిర్భేదకమగు రణభేరీశబ్దములు—అక్కడి రణరంగ విహారములు, శత్రుదేశ సంచారములు—అక్కడి ఆ కష్టములు! ఇక్కడ ఉండుటమేలా! అక్కడికి పోవుటమేలా?

ఇహసౌఖ్యములకూ పరసౌఖ్యములకూ సంఘర్షణ కలిగింది. ఇంద్రియ సౌఖ్యములకూ పర సౌఖ్యములకూ ప్రబల యుద్ధము తటస్థించింది.

ప్రత్యక్ష సౌఖ్యములను చూపి ఇంద్రియములు పరసౌఖ్యముల నీసడించుచున్నవి.

రానున్న శాశ్వతత్వమునకై ఆశా అందులో నిరవధికానంద మునూ తెలిపి పరసౌఖ్యములు ఇంద్రియాలపై దాడి వెడలుచున్నవి.

ఇంద్రియ సుఖములలో మృత్యువు నిత్యమూ సంచారం చేస్తూ ఉంటుంది.

పరసౌఖ్యములోని తత్త్వము నిర్మలత్వము !

చేతులో సుఖములను వదిలిపెట్టి ఎప్పుడో రానున్న సుఖముల కపేక్షించడం వివేకమేనా? మా దేహములే మా స్వామి కేతనము కిందికి పోయి సహాయము చేయవలెనా? మా మనస్సుల కాశక్తిలేదా? మా ఇచ్ఛాశక్తి మా స్వామి ననుసరించి ఉండరాదా? మా సంకల్ప బలము మా దేహబలముకన్న ఎక్కువ ప్రయోజనకారి కాకూడదా?

వానరసేనల విజయఘోషములు మా కొండను చేరినవి. మా వానరసేనల సేతునిర్మాణములో మా సంకల్ప సహాయ్యము మేము చూచుకొన్నాము.

మా వానరసేనల లంకాప్రవేశములో మా మనస్సులూ ఉన్నవి. మా వానరసేనల భీషణయుద్ధములో మా మనస్సులూ పాల్గొన్నవి.

రాక్షససంహారము జరుగుతున్నది. వీరవానర హుంకారనాదము లను మా కొండ ప్రతిధ్వనిస్తున్నది. రాక్షస హాహాకారములు మా యేటి చప్పుళ్ళలో కలసిపోతున్నవి.

రాక్షసరాజును రామభూపాలుడు సంహరించిన వార్త పంచభూత ములూ, దశదిక్కులూ వ్యాపింపజేసినవి. మా కొండకూ ఆ వార్త చేరినది.

మా మనస్సులలో సంతోషము మేము తెచ్చిపెట్టుకున్నదా? నిజమైనదేనా? దానికి సహజత్వము లేదేమి?

లోకములో కొండలు తలలూపి ఆడినవి. మా కొండ తలపూపి ఆడలేదు.

లోకములో నదులు చెంగుచెంగున గంతులువేస్తూ ప్రవహించినవి. మా యేరు మందమై శుష్కమైన ఇసుకతిన్నెల నంటిపెట్టుకుపోయింది.

లోకంలో వనములు చిగురించినవి. మొగ్గలు తొడిగినవి. పుష్పించినవి. పరిమళములను నల్గడల ప్రసరించినవి.

మా వనము తలవాల్చినది. పుష్పముల రాల్చినది. వాయువును బంధించినది.

లోకము ప్రకాశవంతమైనది. మా నివాస మంధకారమయమైనది.

లోకము నవ్వింది!

మా వాసస్థానము సిగ్గుచే తలవంచి దుఃఖముచే కుమిలిపోయింది.

స్వామి కార్య నిర్వహణము మా వానర కులమునకు గర్వకారణమైనది.

మాకు శాశ్వత కళంకము నాపాదించినది.

లంకను గెలిచి కిష్కింధారాజ్యమును మావారు చేరుకొన్నారట ఆ వార్త మాకు చేరినది. మాకు ఉత్సాహములేదు.

మా కొండ మాకు భోజనము పెట్టడము మానుకొన్నది.

మా యేటి స్వాదుజలములిప్పుడు చేదైనవి.

మాకు విహారములు లేవు.

పశ్చాత్తాపమువల్ల లాభముంటుందా? స్వామి కార్యమును లక్షించని సేవలకు గతివున్నదా?

అవతార పురుషుని ఆదేశమునే అంగీకరించని మందుల కెన్నటికైనా మోక్షలాభమున్నదా? ఆ కొండకు కళంకం నావల్ల వచ్చింది, ఆ కొండవల్ల నాకు కళంకం వచ్చినదని చెప్పి నా పాపమును నేను వృద్ధిచేసుకోను. ఆ కొండను మీరు చూచి ఉందరు; చూడరు.

***